

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № 953-01-27

Дата 01 / 07 2019 г.

Относно: законопроект за публичните предприятия, № 902-01-27, внесен от Министерски съвет на 5 юни 2019 г.

1448
[Signature]

На свои редовни заседания, проведени на 12 и 26 юни 2019 г., Комисията по икономическа политика и туризъм разгледа законопроекта за публичните предприятия.

Със законопроекта, представен от Емил Караниколов - министър на икономиката, се урежда начина за определяне и публично оповестяване на държавната политика в областта на публичните предприятия, въвеждането на стандарти за добро корпоративно управление на публичните предприятия, както и задълженията за оповестяване и прозрачност на дейността на публичните предприятия и органите им за управление.

Министерският съвет ще упражнява правата на държавата в публичните предприятия и ще може да делегира тези права на министрите съобразно отрасловата им компетентност и/или на Агенцията за публичните предприятия и инвестициите за определен портфейл от публични предприятия.

В обхвата на понятието „публично предприятие“ са включени търговските дружества с над 50 на сто държавно/общинско участие в капитала или в които държавата/общината по друг начин упражнява доминиращо влияние, както и държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, и дъщерните дружества на търговските дружества и предприятията, посочени по-горе, ако чрез тях държавата/общината контролира повече от 50 на сто от дяловете/акциите с право на глас или по друг начин упражнява контрол.

Публичните предприятия ще се разделят на „микро“, „малки“, „средни“ и „големи“ въз основа на критериите, описани в глава втора, раздел I и раздел II от Закона за счетоводството.

На публичните предприятия ще могат да бъдат възлагани задължения за извършване на обществена услуга или изпълнение на цели на публичната политика от органите, упражняващи правата на държавата/общината, в рамките на техните компетенции или по ред, определен със закон.

Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол ще се преименува на Агенция за публичните предприятия и инвестициите, а в нея ще се влее Българската агенция за инвестиции. Органи за управление на Агенцията за публичните предприятия и инвестициите ще са надзорен съвет и изпълнителен съвет.

Дейността, бюджетите, активите, пасивите, архивът и другите права и задължения на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол и на Българската агенция за инвестиции ще преминат към Агенцията за публичните предприятия и инвестициите. Висящите дела към датата на влизането на закона в сила ще се продължават от Агенцията за публичните предприятия и инвестициите до тяхното приключване на всички инстанции. Трудовите и служебните правоотношения на ръководителите и служителите в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол и Българската агенция за инвестиции ще се уреждат при условията на чл. 123 от Кодекса на труда и чл. 87а от Закона за държавния служител.

Надзорният съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол ще продължава да упражнява правомощията си като надзорен съвет на Агенцията за публичните предприятия и инвестициите от датата на влизането в сила на закона.

Изпълнителният съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол ще продължава да упражнява правомощията си като изпълнителен съвет на Агенцията за публичните предприятия и инвестициите от датата на влизането в сила на закона. Членовете на изпълнителния съвет трябва да са лица с висше образование – магистър, с минимум 10 години професионален опит в областта на финансите, държавното управление и/или реалния сектор на икономиката, от които 3 години на ръководна длъжност. В случай, че член на изпълнителния съвет не отговаря на тези изисквания, правомощията му ще се прекратят от датата на влизането в сила на закона. Правомощията на изпълнителния директор на Българската агенция за инвестиции ще се прекратят от датата на влизането в сила на закона.

Подборът, номинирането и назначаването на членове на органи за управление и контрол в едноличните публични предприятия и определянето на кандидатите за заемането на тези длъжности в публичните предприятия, в които държавата е съдружник/акционер, ще се уреждат в методика, приета от Министерския съвет, при съобразяване с изискванията на специалните закони. В състава на надзорните съвети и на съветите на директорите ще се включват независими членове. Броят на независимите членове следва да бъде повече от половината от общия брой на членовете на съответния орган. Няма да са независими членове представителите на държавата в органите на управление и контрол.

Няма да могат да се създават държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, ако се предвижда те да извършват предимно

стопанска дейност, която би могла да се осъществява от частен оператор с цел печалба.

Министерският съвет ще възлага на Агенцията за публичните предприятия и инвестициите изготвянето на анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност – предимно търговска или предимно публични функции и политики. Анализът се представя на Министерския съвет в срок до 12 месеца от влизането в сила на закона. Въз основа на анализа Министерският съвет в срок до 3 години ще приеме програма за преобразуване.

Съществуващите държавни предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които осъществяват предимно търговска дейност, ще се преобразуват в еднолични търговски дружества при съответното приложение на разпоредбите на част втора, дял трети, глава шестнадесета, раздел III на Търговския закон.

Съществуващите държавни предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които осъществяват предимно публични функции и политики, ще се реорганизируют в административни структури при спазване на действащата нормативна уредба или ще се включат в консолидираната фискална програма съгласно чл. 13, ал. 4 или чл. 171 от Закона за публичните финанси.

Продажбата на обособени части от имуществото на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или от имуществото на търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала ще може да се извършва чрез електронната платформа по чл. 3а. Изменението ще даде възможност приватизиращият орган да прецени в кои случаи при продажба на обособени части да се ползва платформата, с оглед на необходимостта за определени сделки в тръжните договори да залегнат допълнителни задължения за купувача. Режимът на продажба на обособени части ще се различава от този за имоти, който беше възприет през август 2018 г. с приемане на електронната платформа – към момента разпоредбата на чл. 3а от ЗПСК е императивна и изисква всички имоти да се продават чрез електронна платформа.

По искане на купувачите по договори за приватизация на дружества, за които не е открито производство по несъстоятелност или които не са в производство по ликвидация и спрямо които Агенцията за публичните предприятия и инвестициите има вземания за неустойки и/или вземания за цена, присъдени с влязло в сила съдебно решение, или за които е издаден изпълнителен лист, агенцията ще може да сключи с тях спогодба или споразумение за разсрочване на вземането при наличие или представяне на обезпечение, което покрива размера на вземането и дължимите лихви за периода на разсрочването.

Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 „Списък на търговските дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или обособени части от тях“ се отменя. С промяната всички търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или търговски дружества, чиито дялове или акции са собственост на търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, ще се приватизират след приемане на решение от Народното събрание на Република България. По отношение на обособени части от имуществото на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или от имуществото на търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, органът, който взема решение за приватизация ще е Министерският съвет.

По отношение на продажбата на обособени части от лечебни заведения и имоти – частна държавна собственост с данъчна оценка над 10 000 лв., агенцията остава органа, който взема решение за приватизация. В случаите на новообразувано дружество с държавно участие решение за приватизация ще се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет. В случаите на новообразувано дружество с общинско участие решение за приватизация ще се приема от общинския съвет.

С цел синхронизиране на нормите на Закона за приватизация и следприватизационен контрол с тези на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество се отменят чл. 23, 24 и чл. 25, ал. 1, които са относими към „конфликта на интереси“.

В хода на дискусиата бяха изказани мнения против сливането на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол с Българска агенция за инвестиции и отмяната на Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол.

Министърът на икономиката Емил Караниколов, заяви своята готовност да оттегли текстовете от законопроекта, уреждащи сливането на двете агенции и отмяната на Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1 „Списък на търговските дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала или обособени части от тях“, като помоли гласуването на законопроекта да бъде отложено за следващо заседание на комисията, поради предстоящото му разглеждане от Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Писмени становища по законопроекта са постъпили от БТПП, АИКБ, БСК, Съюз за стопанска инициатива, КНСБ и НСОРБ.

От Асоциацията на индустриалния капитал в България подкрепиха законопроекта и го определиха като важна стъпка за изпълнение на две национални цели – приемането ни в ЕRM II и в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Те считат, че трябва да се регламентират текстове, с които се препраща към подзаконови нормативни актове свързани основно с изискванията към органите за управление и контрол, както и с правомощията на държавата в публичните

дружества; относно оповестяването на информация - да се използва механизма, който има за тази цел, предвиден в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, глава шеста „а“; относно независимите директори - да се избират от Агенцията за публични предприятия и инвестиции, а в нейните управителни органи да има представители на мажоритарните структури в гражданското общество, каквито са синдикатите и работодателите.

От Българска стопанска камара също подкрепиха законопроекта като акцентираха върху това, че държавната политика в областта на публичните предприятия трябва да бъде определяна от Министерския съвет, но одобрявана от Народното събрание; критериите за подбор на членовете на управляващите органи - да бъдат разписани в закона, а не в методика; указанията по прилагане на закона да бъдат давани от Министерския съвет, а не от Агенцията за публичните предприятия и инвестиции.

Подкрепата си за законопроекта заявиха и от КРИБ, БТПП и Съюза за стопанска инициатива, като се обявиха за прецизиране на дефиницията „пазарни дефекти“ и прозрачност при определяне на критериите за избор на управители на публичните дружества.

От КНСБ заявиха, че за тях това е полезен закон, предвид необходимостта от регулиране на отношенията в този сектор на икономиката и по-ефективното управление на публичните предприятия. На базата на становището на министъра на икономиката и неговото уверение, че ще отпаднат текстовете свързани с приватизацията и сливането на двете агенции, те обявиха, че имат всички основания да подкрепят законопроекта и считат, че в този си вид, той ще защити в максимална степен общественият и държавният интерес.

От НСОРБ апелираха да се предвидят изрични правни норми, указващи приложимостта на текстовете в законопроекта спрямо общинските търговски дружества, като по този начин ще се прецизира ясно разликата между общински предприятия съгласно Закона за общинската собственост и Закона за публични предприятия, а общинските съвети, като принципиали на общинските търговски дружества, ще могат да вземат самостоятелни решения за тяхното създаване, управление и закриване.

В хода на дискусиата народните представители от ПГ „БСП за България“ зададоха въпрос относно апорта на материалните активи на държавата – кой и по какви критерии ще оценява стойността им в едно бъдещо смесено дружество, както и не се ли лишават общините от възможността да създават общински предприятия, с които да се почиства общината, например. Те призоваха да се обсъди предвиждане на блокираща квота като гаранция, че дори когато делът на държавата, в дадено дружество, остане под 67% и се налага увеличение на капитала, интересът ѝ ще бъде защитен.

Председателят на комисията Петър Кънев обобщава, че наред с необходимостта от този закон е важно да бъде изчистена максимално концепцията за агенцията, орган по прилагането на закона; да се прецизира идеята за приватизацията на обособените части, която се различава от сега действащия закон; с особено внимание да се разпише методиката приемана от Министерски съвет, в частност изискванията към независимите експерти в управителните органи, които ще управляват държавна собственост в публични предприятия, както и да се предвиди изискване за предотвратяване на конфликт на интереси към независимите експерти.

След представяне и обсъждане на законопроекта се проведе гласуване, което приключи при следните резултати: „За“ – 10, без „Против“ и „Въздържали се“ – 5 народни представители.

Въз основа на гореизложеното Комисията по икономическа политика и туризъм предлага на Народното събрание да **приеме** на първо гласуване законопроекта за публичните предприятия, № 902-01-27, внесен от Министерски съвет на 5 юни 2019 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА
И ТУРИЗЪМ:**

ПЕТЪР КЪНЕВ